

נספח ויקרא – תשפ"ו

3. ויקרא פרק ט

א. 1. על פי פסוקים ד-ו: מה אמור לקרות לאחר הקרבת קרבנות היום השמיני למילואים? בססו תשובתכם באמצעות ציטוט מהכתוב.

2. עיינו בפסוקים כב-כד.

על פי המתואר בפסוקים, באיזה אופן התממש "וַיֵּרָא כְבוֹד ה' אֶל כָּל הָעָם"

כיצד הגיב העם לכבוד ה' שנראה אליו? צטטו לחוד כל אחת משתי התגובות והסבירו איזה רגש מבטאת כל תגובה.

ב. עיינו בפירוש רש"י לפסוק כג, ד"ה "ויבוא משה ואהרן":

כיון שראה אהרן שקרבו כל הקרבנות ונעשו כל המעשים ולא ירדה שכינה לישראל,

היה מצטער ואמר: "יודע אני שכעס הקב"ה עלי ובשבילי לא ירדה שכינה לישראל".

אמר לו [אהרן] למשה: "משה אחי, כך עשית לי, שנכנסתי ונתביישתי?!"

מיד נכנס משה עימו ובקשו רחמים

וירדה שכינה לישראל.

רש"י מתאר התרחשות שאינה כתובה במפורש בפסוקים.

סמנו בפסוקים הבאים באמצעות **קו מפריד (|)** באיזה שלב, על פי פירוש רש"י, התרחשה פנייתו של אהרן למשה:

(כב) וַיֵּשָׂא אֶהֱרֹן אֶת יָדָיו אֶל הָעָם וַיִּבְרַכֵּם וַיֵּרֶד מַעַשַׁת הַחֹטְאֹת וְהַעֲלָה וְהַשְׁלָמִים: **(כג)** וַיָּבֹא מֹשֶׁה וְאֶהֱרֹן אֶל אֱהֱל מוֹעֵד

וַיִּצְאוּ וַיִּבְרְכוּ אֶת הָעָם וַיֵּרָא כְבוֹד ה' אֶל כָּל הָעָם: **(כד)** וַתֵּצֵא אִשׁ מִלִּפְנֵי ה' וַתֹּאכַל עַל הַמִּזְבֵּחַ אֶת הָעֹלָה וְאֶת הַחֲלָבִים וַיֵּרָא

כָּל הָעָם וַיִּרְאוּ וַיִּפְּלוּ עַל פְּנֵיהֶם:

ג. על פי פירוש רש"י:

1. איזה מהאירועים המתוארים בפסוקים כב-כד מעורר את הצורך בהשלמת הסיפור המובא בפירוש רש"י? נמקו את

תשובתכם.

2. **סמנו** בתוך פירוש רש"י (המופיע בתחילת סעיף ב) **רק** את הפרטים המסופרים בפסוקים.

שאלה	סעיף	רכיבי תשובה מצופים	ניקוד	הערות
3	א.1	הציפייה: כבוד ה' יראה/ התגלות ה' / הופעת שכינת ה' . ציטוט: כי היום ה' נראה אליכם (פס' ד) / וַיֵּרָא אֱלֹהִים כְּבוֹד ה' (פס' ו')	4	ציפייה – 2 ציטוט – 2
	א.2	אש יצאה מאת ה' ושרפה את הקרבנות על המזבח	2	
		נִרְאָהוּ - שמחה נִפְּלוּ עַל פְּנֵיהֶם – יראה/ כבוד/ רוממות/ כניעה לה'	4	לכל ציטוט – 1 נק' לכל רגש מתאים – 1 נק'
	ב	הקו המפריד: סוף פסוק כב, לפני תחילת פסוק כג.	3	
	ג.1	כניסת משה ואהרן לאוהל מועד	2	
		כיון שראה אהרן <u>שקרבו כל הקרבנות ונעשו כל המעשים ולא ירדה שכינה לישראל</u> , היה מצטער ואמר: "יודע אני שכעס הקב"ה עלי ובשבילי לא ירדה שכינה לישראל". אמר לו [אהרן] למשה: "משה אחי, כך עשית לי, שנכנסתי ונתביישתי?!" <u>מיד נכנס משה עמו ובקשו רחמים וירדה שכינה לישראל.</u>	3	גם אם סימנו רק את "מיד נכנס משה עימו" ו"ירדה שכינה לישראל" – נחשב כתשובה מלאה

4. פרק יא

א. עיינו בפסוקים א-ח.

1. - צטטו מהפסוקים את סימני הטהרה של חיות ובהמות.

- הביאו שלוש דוגמאות של חיות המקיימות את סימני הטהרה האלה.

2. בפסוקים מופיעים שמות של ארבע חיות. מה המכנה המשותף לארבעתם ולא לשאר החיות האסורות באכילה?

ב. עיינו בפסוקים ט-יב.

1. כיצד יודעים אם בעל חיים החי במים כשר לאכילה או לא?

2. עיינו בפסוק יב. רש"י אומר: "הא אם היו לו במים, אף על פי שהשירן בעלייתו - מותר."

לאילו דברים מתכוון רש"י במילים "היו לו" ו"השירן"?

3. הסבירו את ההלכה הנלמדת מפירוש זה.

ג. 1. בפסוקים יג – כג הכתוב מתייחס לכשרות העופות ולכשרות שרצי העוף (חרקים מעופפים).

אילו פסוקים עוסקים בעופות? _____

כיצד יודעים מפסוקים אלה אילו עופות כשרים לאכילה?

2. על פי פסוקים מא-מג, האם יש זוחלים שהם כשרים לאכילה? הוכיחו את תשובתכם מהפסוקים.

3. כתבו טעם אחד שלמדתם לדיני מאכלות אסורים.

4	א.1	- סימני טהרה בבהמה: מפרקת פרסה ושסע פרת מלאת גרה - דוגמאות: פרה, כבש, עז, צבי, ...	3	- ניתן לקבל את התשובה גם ללא המילה פרת - כל דוגמא נכונה מתקבלת
	א.2	לכולם יש חלק מסימני הטהרה וחלק חסרים	2	
	ב.1	כשר לאכילה - אם יש לו סנפיר וקשקשת.	1	
	ב.2	"היו לו" ו"השירן" - לקשקשים (ולסנפירים)/ סימני הכשרות	1	
	ב.3	הדין הנלמד: דג שגדל עם קשקשת במים אך משיר אותה בעת עלייתו מן המים - נחשב כשר.	2	
	ג.1	- פסוקים יג – יט - העופות הנזכרים ברשימה אסורים וכל השאר מותרים באכילה	3	- רק מי שכותב עד פסוק יט מקבל 1 נק' - פריט שני – 2 נק'
	ג.2	אין זוחלים כשרים לאכילה ביסוס: וְכָל... / בְּכָל...	3	האיסור: 2 נק' הביסוס: 1 נק'
	ג.2	כל טעם שלימדתם - מתקבל	3	

5. פרק יט

א. 1. עיינו בפסוק יד ובפירוש רש"י הבא :

לפני עור לא תתן מכשול – לפני הסומא בדבר לא תתן לו עצה שאינה הוגנת לו.
לא תאמר לו : מכור שדך וקח לך חמור, ואתה עוקף עליו ונוטלה
הימנו.

כתבו בלשונכם, על פי פירוש רש"י : מיהו ה"עיוור" עליו מדברת התורה ומהו ה"מכשול"?

2. עיינו בדברי רש"י להמשך פסוק יד :

ויראת מאלוקיך – לפי שהדבר הזה אינו מסור לבריות לידע אם דעתו של זה לרעה או לטובה, ויכול להישמט (=להתחמק) ולומר : לטובה נתכוונתי, לפיכך נאמר בו : **ויראת מאלוקיך**, המכיר מחשבותיך. וכן כל דבר המסור לליבו של אדם העושהו, ואין שאר הבריות מכירות בו, נאמר בו : ויראת מאלוקיך.
רש"י מציג כלל שמסביר באילו מקרים מופיעות המילים "ויראת מאלוקיך" בסמוך למצוות.
הסבירו את הכלל בלשונכם.

ב. ניתוח מקרה : שמעון ויהודה מעוניינים לשאול את אותו הספר מהספרייה. יהודה שאל את שמעון מתי הספרייה נפתחת. שמעון ידע שהספרייה נפתחת מוקדם, אך ענה ליהודה שהיא נפתחת בשעה מאוחרת יותר, כדי להגיע לפניו ולשאול את הספר לעצמו.

1. הסבירו מדוע שמעון עבר על האיסור "לפני עיוור לא תתן מכשול". התייחסו בתשובתכם ל"עיוור" ול"מכשול" במקרה זה.

2. כיצד המילים "ויראת מאלוקיך" אמורות להשפיע על שמעון במקרה זה?

ג. גם בפרק יט פסוק לב מופיעות המילים "ויראת מאלוקיך".

1. צצטו את המצוה הראשונה בפסוק וכתבו כיצד מקיימים אותה למעשה.
ציטוט :

הסבר אופן הקיום :

2. פירוש רש"י לד"ה "והדרת פני זקן" :

והדרת פני זקן - איזהו הידור? לא ישב במקומו. ולא ידבר במקומו. ולא יסתור את דבריו.
יכול יעצים עיניו כמי שלא ראהו? לכך נאמר : ויראת מאלוהיך, שהרי דבר זה מסור ללבו של עושהו,
שאין מכיר בו אלא הוא. וכל דבר המסור ללב נאמר בו ויראת מאלוהיך.
הסבירו בלשונכם שניים מתוך הפרטים שרש"י מציין לקיום "והדרת פני זקן"

3. רש"י מתייחס למילים "ויראת מאלוקיך". על פי הכלל שמופיע בפירוש רש"י (גם בפס' יד וגם בפס' לב), מדוע גם במצוות בפסוק לב, מתאים שיופיע "ויראת מאלוקיך"?

5	1.א	העיוור - אדם שאינו מתמצא בתחום מסוים המכשול - נתינת עצה לא הוגנת לאדם זה	4	2 נק' לכל הסבר
	2.א	הכלל: המילים "ויראת מאלוקיך" מופיעות בכל מקום בו אדם יכול להתחמק ולומר שכוונתו היתה טובה ואף אדם אחר לא יכול לדעת מה היתה כוונתו.	2	
	1.ב	העיוור - יהודה לא ידע את זמני פתיחת הספריה המכשול - שמעון הטעה אותו לגבי זמני הפתיחה על מנת להרויח מכך.	4	
	2.ב	המילים "ויראת מאלוקיך" אמורות להזכיר לשמעון שה' יודע את כוונותיו ובעקבות זאת יימנע מהטעיית חברו.	2	
	1.ג	מפני שיבה תקום – קימה של כבוד בפני זקן/ חכם	2	
	2.ג	לא ישב במקומו – כשיש לזקן- מקום קבוע, אסור לשבת בו. לא ידבר במקומו – כפונים אל הזקן, אסור להתפרץ ולענות במקומו לא יסתור את דבריו – לא יגיד שדבריו אינם נכונים.	2	צריך לענות על 2 מתוכם
	3.ג	במקרים בפסוק לב אדם יכול להתחמק ולומר שלא ידע או לא ראה את הזקן ולכן עשה מה שעשה.	2	